1. Introductie

De Bijbel is niet alleen het boek van en voor de Joden of Christenen, het bevat een boodschap voor alle mensen op de hele aarde. Dit wordt al duidelijk door Gods belofte aan Abraham: 'In u zullen alle geslachten van de aardbodem gezegend worden.'[1] Naast deze en andere algemene beloften, gaf God aan Zijn profeten ook boodschappen aan specifieke volken. Het ging daarbij om de buurlanden van Israel, zoals Ammon, Moab en Filistea, en om grote rijken zoals Egypte, Assyrië en Babylon.

Soms waren het bemoedigende voorspellingen, andere keren waarschuwde God hen over komende oordelen vanwege hun zonden.

2. Overzicht van profetieën

In de tabel op de laatste bladzijde zijn de referenties van de betreffende Bijbelgedeelten gegeven met daarin onderscheid tussen oordelen en beloften (cursief en vet). De lijst is het resultaat van weken studie van alle profetische boeken in het Oude Testament, maar het is goed mogelijk dat er nog meer in de Bijbel te vinden zijn. Toch geeft het overzicht een beeld van welke volken God aansprak en of het om positieve of negatieve boodschappen ging.

De boeken Jesaja, Jeremia en Ezechiël bevatten elk een groot gedeelte met profetieën voor andere landen. Het blok in Jeremia dat ongeveer 6 hoofdstukken omvat (46:1-51:58), begint met: 'De HEER richtte de volgende woorden tot de profeet Jeremia over de omringende

volken.'[2] In Jesaja zijn negen hoofdstukken te vinden die voornamelijk over de volken in het Midden-Oosten gaan (hoofdstuk 13-21) en in Ezechiël acht (hoofdstuk 25-32).

Er zijn boodschappen voor specifieke volken, maar ook voor de hele wereld. Zo sprak Jesaja: 'Kom naar voren, heidenvolken, om te luisteren! Sla er acht op, natiën! Laat de aarde luisteren en al wat zij bevat, de wereld, en alles wat daarop uitspruit! Want de grote toorn van de HEERE richt zich tegen alle heidenvolken, Zijn grimmigheid tegen heel hun legermacht.'[3]

3. Lessen

Uit het overzicht kunnen verschillende observaties gedaan worden, die iets zeggen over Gods wegen met verschillende volken.

a. Oordelen

i. Amalek

Over de Amalekieten is alleen geprofeteerd in de tijd van Mozes. Er werd een oordeel uitgesproken dat het vernietigd zou worden. De reden is dat de Amalekieten het volk Israel zomaar, zonder reden, in de woestijn aanvielen. Ze deden dat nota bene van achteren, waar de meest kwetsbaren in de stoet liepen: de ouderen, de zieken en kinderen (Exodus 17:8; Deuteronomium 25:17-19). De profetie werd grotendeels vervuld in de tijd van Saul, die de Amalekieten uitroeide.

ii. Edom

De meeste oordelen werden over Edom uitgesproken. Het Bijbelboek Obadja gaat er zelfs bijna alleen maar over. De nakomelingen van Ezau maakten blijkbaar al vroeg problemen, want de heidense Bileam profeteerde in de 15e eeuw voor Christus al over hen (Numeri 24:20). Zij onderscheiden zich daarmee van de andere volken als een van de grootste tegenstanders van de Israëlieten.

iii. Andere nakomelingen van Abraham

De oordelen over Kedar en Nebajoth, nakomelingen van Ismaël, en over Midian zijn opvallend weinig, vooral in verhouding tot de beloften.
Daarbij lijken de oordelen over Kedar vooral te gaan over haar trots. Hij wordt niet beschuldigd van het aanvallen van Israel of andere volken, noch van het aanbidden van afgoden. Terwijl Nebukadnezar vanuit Babylon helemaal tot aan Egypte trok en daarbij alle landen aan zich onderwierp, waande Kedar zich veilig in de woestijn. God zei echter dat hij niet moest denken dat de agressie van Babylon aan hem voorbij zou gaan.

iv. Filistijnen

Over de Filistijnen werden veel oordelen uitgesproken. Er werd voorspeld dat ze hun land kwijt zouden raken en zouden ophouden te bestaan als volk (Zefanja 2:5-7). Dit werd vervuld in de tijd van de Makkabeeën, toen ze hun land aan de Israëlieten verloren.[4] Dit betekent voor de hedendaagse Palestijnen, dat zij geen Bijbelse claim hebben op deze kuststrook.

v. Andere volken

In de Bijbel worden veel andere landen specifiek genoemd die onder Gods oordeel kwamen. Egypte, Cusj, Elam, Assyrië, Tyrus, Sidon, Babylon en Magog werden allemaal geoordeeld vanwege hun zonden. Sommigen van hen ontvingen ook beloften, zoals hieronder beschreven wordt.
Tot slot zullen alle volken van de wereld geoordeeld worden, maar zelfs dan is er de uiteindelijke belofte van zegen; voor wie zich bekeren (Jesaja 2:2-4; Zacharias 8:20-23; 14:16-19).

b. Beloften

i. Nakomelingen van Abrahams bijvrouwen

Jesaja profeteerde dat de nakomelingen van Kedar, Nebajoth, Midian en Efa God met hun rijkdommen zouden aanbidden in Jeruzalem en dat de dorpen van Kedar in de woestijn zouden juichen. Tot op heden is dat nog niet op grote schaal gebeurd, daarom is de conclusie dat die tijd nog gaat komen. Op een dag zullen velen op het Arabisch Schiereiland zich tot de God van Israel keren en Hem dienen. In het bezoek van de wijzen uit het oosten aan Jezus wordt een eerste vervulling gezien van Jesaja 60:6-7.[5]

ii. Buurlanden

God gaf ten tijde van Jeremia een indringende boodschap aan de buren van Israel, die het land van Juda in bezit wilden nemen, dat zij als erfenis van God ontvangen had. (Jeremia 12:15-16). Uit de geschiedenis is bekend dat de Filistijnen, Edomieten, Moabieten, Ammonieten en Arameeërs verschillende pogingen ondernomen hebben om dat te doen.[6] Eerst werden deze buurvolken geoordeeld (12:14; 25:9-11), maar God beloofde hen daarna te herstellen door hen terug te brengen naar hun erfelijk bezit en hen te midden van Zijn volk te zegenen. Aan deze belofte was wel een voorwaarde verbonden, namelijk dat ze Gods Naam zouden eren en niet de Baal. Deden ze dat niet, dan zou God hen voor altijd uit hun land wegrukken (12:17).

De geschiedenis leert dat deze buren niet tot inkeer zijn gekomen. Enkele decennia later voorspelde de profeet Ezechiël dat Ammon, Moab en Edom verdelgd zouden worden,[7] en dat God hun landgebied als erfenis aan de mannen van het oosten zou geven (Ezechiël 25:4, 10).[8] Dit werd vervuld toen de Nabateeërs, nakomelingen van Ismaëls zoon Nebajoth, daar in de derde eeuw voor Christus hun koninkrijk vestigden.
Toch beloofde God aan Ammon en Moab, nakomelingen van de rechtvaardige Lot, een omkeer in hun gevangenschap te brengen (Jeremia 48:47 en 49:6). Mogelijk is dit voor een korte periode vervuld na de val van het Babylonische rijk, zodat ze de kans kregen om zich tot God te keren en was de boodschap van Ezechiël een extra waarschuwing.[9] Waarschijnlijk slaat deze belofte echter op degenen die na hun vernietiging in die gebieden woonden.[10] De overgebleven Ammonieten en Moabieten zijn uiteindelijk geassimileerd met de nakomelingen van Ismaël, de oorspronkelijke Arabieren.[11] Sommigen zien in Jeremia 48:47 de belofte dat de Moabitische Arabieren aan het einde van de dagen tot geestelijke vrijheid zullen komen.[12]
De Filistijnen en Arameers bekeerden ook zich niet en daarom werden zij op dezelfde wijze geoordeeld. Onder andere de profeet Zacharia sprak hier een eeuw later over (Zacharia 9:1-8). De Aramese hoofdstad Damascus viel tijdens de regering van de Griekse Alexander de

Grote.[13] Enkele eeuwen later regeerden de Nabateeërs voor een periode over Damascus, tot in de tijd van het Romeinse rijk.
Filistea werd waarschijnlijk ook door Alexander de Grote verdelgd, ofschoon sommige bronnen erop wijzen dat dit gebeurd is ten tijde van Jonathan de Makkabeeër.[14] Volgens de Joodse geschiedschrijver Josephus bekeerden velen van de overgebleven Filistijnen zich tot het Jodendom.[15]

iii. Andere landen

God deed grote beloften aan Egypte, Assyrië, Sjeba, Elam en Cusj, ofschoon deze volken geen bloedband met de nakomelingen van Abraham hadden.

Egypte heeft een bijzondere rol gespeeld in de geschiedenis van Israel. Zo heeft de Farao ten tijde van Jozef gezorgd dat Jakob en zijn gezin de hongersnood goed zijn doorgekomen. Later was Egypte regelmatig een bondgenoot van Israel in haar strijd tegen andere volken. Salomo trouwde zelfs een dochter van Farao. Tot slot hebben Jozef en Maria in Egypte geschuild voor de toorn van koning Herodes.

Assyrië lag in het gebied waar de nakomelingen van Abrahams broers Haran en Nahor neerstreken. Mogelijk was dit de aanleiding waarom God besloot dit volk uiteindelijk te zegenen.

Dan is er het volk Sjeba, wiens koningin ooit de wijsheid van Salomo testte[16] en van wie Jezus zei dat zij op de dag des oordeels als medegelovige haar oordeel uit zal spreken over de ongelovigen.[17] Dit volk zal door God gezegend worden en zal Hem van harte aanbidden.

De Elamieten kregen de belofte dat God een ommekeer in hun gevangenschap zou brengen (Jeremia 49:39). Gold dit voor de tijd van de profeten of lag hierin nog een diepere vervulling? De recente ontwikkelingen onder de Elamieten uit het huidige Iran wijzen erop dat God ook een geestelijke bevrijding voor ogen had. Velen vinden verlossing van het juk van godsdienstige slavernij en veranderen van 'slaven van God' in 'zonen en dochters van God'.

Van Cusj werd geprofeteerd dat ze zich aan God zouden onderwerpen (Psalm 68:32) en hun koophandel naar Israel zouden brengen (Jesaja 45:14). In de Bijbel verwijst Cusj meestal naar het gebied ten zuiden van Egypte,[18] het huidige Soedan.[19] Volgens deze voorspelling zullen velen van hen tot geloof in Christus komen.[20] De doop van de Ethiopische kamerheer wordt door sommigen al een eerste vervulling gezien (Handelingen 8:27-39).

iv. Daniel 11

In Daniel 11:41 is de belofte te vinden dat Ammon, Moab en Edom zouden ontkomen aan een grote inval in Israel. Dit lijkt niet te stroken met alle oordelen over deze drie volken, zoals eerder beschreven.
Nu wordt de vervulling van deze profetie door sommigen gezien in de overwinning van Antiochus over de Joden, die de bevolking ten oosten van de Jordaan met rust liet,[21] en door anderen in de Turken die de Arabieren ten oosten van de Jordaan niet konden overwinnen.[22] Aangezien deze gebieden ten tijde van Antiochus al niet meer bewoond werden door de gelijknamige volken, maar door de Nabateeërs, gaat de profetie waarschijnlijk niet over de

drie volken, maar over hun land. Ten tijde van de vervulling droegen deze gebieden mogelijk nog wel die namen,[23] maar woonden er nakomelingen van Ismaël.

v. Psalm 72

Deze psalm is een profetisch lied van koning David, waarin hij voorzegt dat alle volken zich aan zijn zoon Salomo zullen onderwerpen. Dit werd vervuld tijdens de regering van Salomo, die vrede had met alle volken rondom hem. Toen al kwam de koningin van Sjeba hem grote schatten goud en specerijen brengen.

De psalm verwijst op een dieper nivo naar de Heer Jezus, die ook uit het geslacht van David kwam. Op een dag zullen alle heidenvolken Hem dienen (72:11), in Hem gezegend worden en Hem gelukkig prijzen (72:17).
De woestijnbewoners – de nakomelingen van Ismaël en van Abrahams zonen via Ketura - zullen voor Hem buigen. Dat de woestijnbewoners samen met de vijanden genoemd worden, wil niet zeggen dat zij die vijanden waren. De context van het vers geeft een opbouw van woestijnbewoners naar vijanden om Israel heen, naar verder gelegen kustlanden en naar Sjeba, dat elders omschreven wordt als 'het einde der aarde.'[24] De parallelle beloften over deze woestijnvolken en Sjeba in Jesaja 42 en 60 wijzen op vrijwillige daden en geven dus geen aanleiding om hen hier als de vijanden te zien. De vijanden zullen eerder verwezen hebben naar de Filistijnen en de Ammonieten, Moabieten, Edomieten en Arameers; volken die ten tijde van Jezus al verdwenen waren of tot de Arabieren gerekend werden.
De psalm lijkt te wijzen op een vervulling in meerdere fasen. Eerst zullen veel Arabieren tot Christus komen en uiteindelijk zullen alle volken Hem dienen.

4. Het huidige Midden-Oosten

De meeste landen en volken die in de profetieën genoemd worden, hebben tegenwoordig andere namen. De volgende tabel geeft hier inzicht in.

Bijbelse naam	Huidige naam	Bijbelreferentie
Ammon	Noordwest-Jordanië	Daniël 11:41
Assyrië	Oost-Syrië, West-Irak	Jesaja 19:18-25; Micha 7:12
Cusj	Soedan, Noord-Ethiopië	Psalm 68:32; Jesaja 18:1-7, 45:14
Edom	Zuid-Jordanië	Daniël 11:41
Egypte	Egypte	Jesaja 19:18-25; 29:8-16; Micha 7:12
Elam	Iran	Jeremia 49:39
Kedar	Zuidwest-Irak, Noord-Saoedi-Arabië	Psalm 72:9; Jesaja 42:11; 60:6-7
Midian, Efa	Centraal-Saoedi-Arabië	Psalm 72:9; Jesaja 60:6-7
Moab	West-Jordanië	Daniël 11:41
Nebajoth	Deel van Jordanië en Saoedi-Arabië	Psalm 72:9; Jesaja 42:11; 60:6-7
Sjeba	Jemen	Psalm 72:10; Jesaja 60:6

Daarbij dient opgemerkt te worden dat de belofte in Daniel 11:41 waarschijnlijk niet op de volken van Ammon, Moab en Edom slaat, maar op de gelijknamige grondgebieden. Zie 3.b.iv.

De volgende illustratie geeft de landen weer waar meer dan de helft van de bevolking het Islamitisch geloof aanhangt. De geelgekleurde landen vormen met elkaar de Arabische wereld, terwijl de overige groen gekleurd zijn.

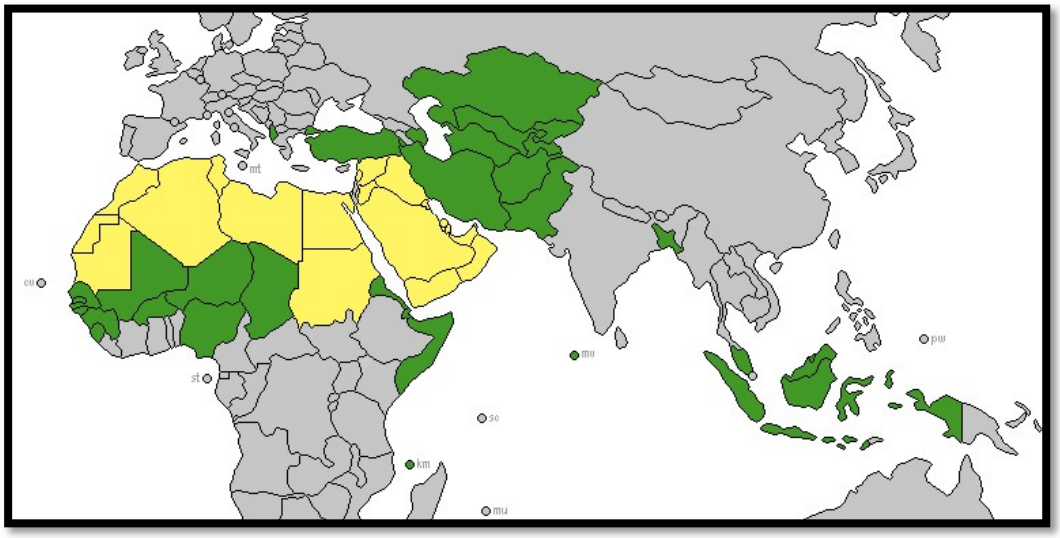

Van een deel van deze volken is dus in de Bijbel voorspeld dat ze God oprecht zullen aanbidden. Onderstaande illustratie is gebaseerd op de voorgaande tabel en geeft een globale indruk van hun leefgebieden in verhouding tot de huidige landsgrenzen. Opvallend is dat het Arabisch Schiereiland, de bakermat van de Islam, en een aanzienlijk deel van de Arabische wereld hiertoe behoort.

Over de beigegekleurde landen staan beloften in de Bijbel

De apostel Paulus schreef dat een deel van Israel zich verhardde tegen het goede nieuws dat Jezus Christus voor hun zonden gestorven is. Deze weerstand zou voortduren totdat de volheid van het aantal bekeerde niet-Joden bereikt zou zijn.[25] Tegenwoordig beschouwt ongeveer de helft van de Joden zich seculier[26]; een duidelijk beeld van de verharding. Daar gaat echter nog verandering in komen en dezelfde Paulus voorspelde al hoe dat zal gaan, toen hij schreef: 'Ik zal u jaloers maken op een volk dat geen volk is, en u kwaad maken op een volk dat geen inzicht heeft.'[27]

De christenen wereldwijd zijn in de afgelopen eeuwen niet in staat geweest om de Joden jaloers op hen te maken. Integendeel, de kerkgeschiedenis leert ons dat de Joden in het Christelijke Westen veelal slecht behandeld werden. Daar is pas na de oprichting van de staat Israel in 1948 een grote verandering in gekomen.

Daarbij is het een menselijke eigenschap om eerder jaloers te worden op degenen die dichtbij ons staan, zoals familie en buren en vrienden, dan mensen in andere landen en van vreemde culturen.
Wie zou er beter in staat zijn om de Joden tot jaloezie te wekken dan de nakomelingen van hun halfbroer Ismaël en de andere omringende volkeren die nu tot de Arabieren gerekend worden?

5. Conclusie

Het Oude Testament bevat veel profetieën, zowel oordelen als beloften, voor volken in het Midden-Oosten.

Opvallen zijn de oordelen over Filistea en Edom, twee naties die uiteindelijk volledig verdwenen zijn, vanwege hun ongehoorzaamheid aan God en hun vijandigheid naar Gods volk Israel. Ook Ammon en Moab zijn uitgeroeid, hun nakomelingen zijn geassimileerd met de nakomelingen van Ismaël.
De oordelen over de Ismaëlieten waren gering, in overeenstemming met hun gedrag. Zij zochten geen problemen met andere volken en werden ook door de anderen met rust gelaten.[28] Kedar werd geoordeeld om zijn trots, zoals ook Israel vaak om haar trots geoordeeld werd.[29] Daarmee staan de nakomelingen van Ismaël dichter bij de Israëlieten dan welk ander volk ook.

De onvervulde beloften wijzen op een groot plan van God met de huidige volken in het Midden-Oosten, overeenkomstig Zijn genade die zich uitstrekt tot aan duizenden generaties van hen die Hem liefhebben.[30]
God beloofde Abraham dat Hij Ismaël zou zegenen en dat heeft Hij gedaan en … zal Hij blijven doen! Ook de beloften uit Psalm 72 en Jesaja 42 en 60 zullen op een dag werkelijkheid worden.
Ook de Egyptenaren en de Assyriërs, de overgebleven nakomelingen van Moab en Ammon, de Elamieten en de inwoners van Cusj zullen deel hebben aan Gods zegen. De meeste van deze volken worden vandaag de dag tot de Arabieren gerekend. Velen van hen leven nu onder het juk van allerlei religieuze geboden en verboden. God wil hen de zegen van volle zekerheid van vergeving van hun zonden geven.[31]

Tot slot is dit Gods verlangen voor alle geestelijke nakomelingen van Ismaël wereldwijd, die onder hetzelfde juk gebukt gaan; allen die al dan niet vrijwillig het juk op zich hebben genomen van 5 x per dag bidden, elk jaar een maand lang overdag vasten van eten en drinken en andere verplichtingen. God de hemelse Vader wacht op hen om alles wat Hij heeft met hen te delen.[32]

---

[1] Genesis 12:3, *Bijbel Herziene Statenvertaling*, © Uitgeverij Jongbloed 2010
[2] Jeremia 46:1, ibid
[3] Jesaja 34:1-2a, ibid
[4] 1 Makkabeeën 11:61-62

[5] Zie studie Wijzen
[6] Zie studie Conflicten tussen Israel en andere volken
[7] Ezechiël 25:1-14, met name de verzen 7, 11 en 13.
[8] Ezechiël 25:4,10 De mannen uit het Oosten waren nakomelingen van Ismaël, zie Studie Oorsprong Arabieren.pdf en Land voor de Arabieren op www.godlovesishmael.com
[9] Clarke's Commentary on the Bible en anderen over Jeremia 49:6
[10] Bijbelcommentator Gill over Jeremia 48:47: ' though that people [the Moabites] are no more, yet there are a people which inhabit their country, who will, at least many of them, be converted, when the fulness of the Gentiles is brought in; and it is no unusual thing in Scripture for the present inhabitants of many countries to be called after those who formerly inhabited them, as the Turks are often called Assyrians.' *e-Sword* version 10.1.0, Rick Myers
[11] Bijbelcommentator Gill over Jeremia 49:6: 'Justin Martyr *{f}* says, that in his time there was a large multitude of Ammonites; but Origen *{g}*, who was later than he, observes, that not only the Idumeans, but the Ammonites and Moabites, were then called by the common name of Arabians; and these are now the present inhabitants of their country.
[12] Bijbelcommentator Clarke over Jeremia 48:47: 'neither the Ammonites, Moabites, Philistines, nor even the Jews themselves were ever restored to their national consequence. Perhaps the restoration spoken of here which was to take place in the latter days, may mean the conversion of these people, in their existing remnants, to the faith of the Gospel. Several judicious interpreters are of this opinion. The Moabites were partially restored; but never, as far as I have been able to learn, to their national 'consequence. Their conversion to the Christian faith must be the main end designed by this prophecy.'
[13] Bijbelcommentatoren Barnes en Gill over Zacharia 9:1
[14] Bijbelcommentatoren Barnes en Gill over Zacharia 9:6
[15] Antiquiteiten van Josephus: boek 13, hoofdstuk 15, sectie 4
[16] 1 Koningen 10:1-13
[17] Mattheüs 12:42
[18] Andere gebieden die mogelijk de naam Cusj droegen, zíjn Zuidoost-Syrië en een gebied langs de Perzische Golf. Jamieson, Fausset en Brown Commentary over Jesaja 18:1, *e-Sword*
[19] http://myslave.tv/customers/107122013001368/filemanager/Land_of_Cush.pdf en http://en.wikipedia.org/wiki/Kingdom_of_Kush
[20] 'a prophecy of the conversion of many in these nations, who should join themselves to the churches of Christ, formed among them, and make use of their riches, got by merchandise, labour, and industry, for the support of the interest of religion.' John Gill's Exposition of the Entire Bible bij Jesaja 45:14, *e-Sword*
[21] Bijvoorbeeld Barnes, EBC, Matthew Henry Commentary en Jamieson, Fausset en Brown Commentary over Daniel 11:41
[22] Bijvoorbeeld Gill, Clarke en Poole
[23] Dit was zelfs vele eeuwen later nog het geval, zoals het volgende citaat laat zien. 'Their region, however, continued to be known by its biblical name for some time. For example, when the Crusaders occupied the area, the castle they built to defend the eastern part of the Kingdom of Jerusalem was called Krak des Moabites' https://en.wikipedia.org/wiki/Moab
[24] Mattheüs 12:42, Lukas 11:31
[25] Romeinen 11:25-32
[26] http://www.jewfaq.org/judaism.htm ' More than half of all Jews in Israel today call themselves "secular," en http://forward.com/articles/162290/untangling-the-oxymoron-of-the-secular-jew/?p=all 'the 2001 American Jewish Identity Survey discovered that a robust 44% of American Jews by birth described themselves as “secular” or “somewhat secular.”
[27] Romeinen 10:19 *Groot Nieuws Bijbel* (herziene editie 1996)
[28] Daarmee werd vervuld wat de Engel van God tot Hagar zei omtrent Ismaël: 'zijn hand tegen allen en de hand van allen tegen hem,' hetgeen betekent dat hij niet over anderen zou heersen en anderen niet over hem. Zie studie Genesis 16:12.
[29] Zie bijvoorbeeld Exodus 32:9; Deuteronomium 31:27; Jesaja 9:8-10; 46:12; Ezechiël 3:4-7
[30] Exodus 20:6 and 34:7. God's love for Abraham flows to his descendants through the prophecies
[31] Johannes 20:30,31; 1 Johannes 5:13; Romeinen 8:15-17
[32] Zie het verhaal van de Barmhartige Vader, beter bekend als de gelijkenis van de verloren zoon, in Lukas 15:11-32.

Profetieën over de volken

Periode v. Chr.	1420	1420	975	850	760-750	750-725	750-715	750-686	740-700	640-630	630-610	610-600	620-580	593-585	590-570	605-530	520	520-500	450-425	aantal oordelen (normaal font)	aantal beloften (cursief, vet font)
	Numeri	Deutero-nomium	Psalmen	Joël	Amos	Jona	Hosea	Micha	Jesaja	Zefanja	Nahum	Habakuk	Jeremia	Ezechiël	Obadja	Daniël	Haggaï	Zacharia	Maleachi		
Amalek	24:20																			1	
Ammon		23:2-6			1:13-15				11:14	2:8-10			9:25-26 25:21 27:3-11 49:1-6 ***49:6***	21:28-32 25:1-7		***11:41***				10	***2***
Moab	24:17	23:2-6			2:1-3				11:14 H 15-16 25:10-12	2:8-10			9:25-26 27:3-11 H48 ***48:47***	25:8-11		***11:41***				11	***2***
Edom	24:18			3:19	1:11-12 9:12				11:14 21:11-12 34:5-15				9:25-26 27:3-11 49:7-22	25:12-14 H 35 36:5	1:1-21	***11:41***			1:4	15	***1***
Filistea				3:4-8	1:6-8				11:14 14:28-32	2:4-7			25:20 H 47	25:15-17	1:19			9:5-8		9	
Tyrus				3:4-8	1:9-10				23:8-9 23:15-16 ***23:17-18***				27:3-11	H 26-28				9:2-4		7	***1***
Sidon				3:4-8					23:11-12				27:3-11	H 28				9:2-4		5	
Egypte			***68:32***	3:19				***7:12***	H 19-20 ***19:18-25*** ***45:14***				9:25-26 25:19 H 46	H 29-32 ***29:8-16***				10:11		6	***5***
Assyrië	24:24							5:4-5 ***7:12***	10:5-19 14:24-27 30:31-33 31:8-9 H 33 ***19:18-25***	2:13-15	H 1-3							10:11		10	***2***
Babylon									13-14:23 21:1-10 47:1-15			2:2-20	25:12-14 H 50-51							6	
Aram					1:3-5	1:1-2			7:16 H 17				49:23-27					9:1		6	
Arabië Kedar			***72:9***						21:13-17 ***42:11*** **60:7**				25:24 49:28-33							3	***3***
Arabië Nebaioth			***72:9***						***60:7***				25:24							1	***2***
Arabië Midian	25:17 31:2		***72:9***						***60:6***				25:24							3	***2***
Elam													25:25 49:34-38 ***49:39***							2	***1***
Sjeba			***72:10***						***60:6***												***2***
Magog														38-39:13						1	
Cusj			***68:32***						***18:7 45:14***	2:12 ***3:10***										1	***4***
vijanden	24:8												30:16							2	
buren van Israël													25:9-11 ***12:14-17***							1	***1***
Alle volken			***72:11***	3:1-3 3:9-16				4:11-14 5:8 7:13 7:16-17 ***4:1-3***	24:1-23 30:27-28 33:3 34:1-4 ***2:2-4***	2:11 3:6-8 ***3:9***			25:15-33 27:7 30:11				2:23 2:8	12:1-9 14:12-15 ***8:20-23*** ***14:16***		18	***6***

H = hoofdstuk